

Posolstvo Svätého Otca Leva XIV.

na 34. svetový deň chorých

11. február 2026

Súciť Samaritána: milovať tým, že nesieme bolesť druhého

Drahí bratia a sestry!

34. svetový deň chorých sa bude slávnostne sláviť 11. februára 2026, v meste Chiclayo v Peru. Pri tejto príležitosti by som chcel opätovne ponúknuť obraz dobrého Samaritána. Obraz, ktorý je vždy aktuálny a potrebný, aby sme znovuobjavili krásu lásky a sociálny rozmer súcitu, s cieľom upriamiť pozornosť na núdznych a trpiacich, ku ktorým patria aj chorí.

Všetci sme už počuli alebo čítali tento dojímavý text od svätého Lukáša (porov. *Lk* 10, 25 –37). Na otázku zákonníka, kto je tým „blíznym“, ktorého treba milovať, Ježiš odpovedá podobenstvom. Istého človeka, ktorý zostupoval z Jeruzalema do Jericha, prepadli zbojníci a zanechali ho na mieste polomŕtveho. Kňaz i levita prešli okolo bez povšimnutia, no Samaritán sa nad ním zľutoval, ošetril mu rany, zobral ho do hostinca a zaplatil, aby sa o neho postarali. Chcel by som ponúknuť úvahu nad týmto biblickým úryvkom, a to pomocou hermeneutického kľúča encykliky *Fratelli tutti* môjho milovaného predchodcu pápeža Františka. V nej sa zdôrazňuje, že súciť a milosrdenstvo voči trpiacemu sa neobmedzujú len na individuálne úsilie, ale uskutočňujú sa vo vzťahu: s trpiacim bratom, s tými, ktorí sa o neho starajú, a napokon s Bohom, ktorý nám dáva svoju lásku.

1. Dar stretnutia: radosť z blízkosti a prítomnosti

Žijeme ponorení v kultúre rýchlych zmien, okamžitej dostupnosti a zhonu, ale aj v kultúre vyradovania a ľahostajnosti, ktorá nám bráni podísť bližšie a zastaviť sa na ceste, aby sme si všimli potreby a utrpenie okolo nás. Podobenstvo hovorí, že keď Samaritán uvidel zraneného človeka, neobišiel ho, ale hľadel na neho vnímavo a pozorne. Hľadel Ježišovým pohľadom, ktorý ho viedol k ľudskej a solidárnej blízkosti. Samaritán „sa zastavil, daroval mu blízkosť, ošetril ho vlastnými rukami, z vlastného vrecka zaňho zaplatil a postaral sa oňho. Predovšetkým mu dal jednu vec [...] dal mu vlastný čas“. ¹ Ježiš nevysvetľuje, kto je náš blízny, ale ako sa blížnym stávame, teda ako sa my sami môžeme stať blížnymi. ² V tejto súvislosti môžeme so svätým Augustínom povedať, že Pán Ježiš nechcel ukázať, kto bol blížnym onoho človeka, ale komu sa on sám stal blížnym. Vskutku, nik nie je blížnym druhému, pokiaľ sa k nemu slobodne nepriblíži. Preto sa blížnym stal ten, kto mu preukázal milosrdenstvo. ³

Láska nie je pasívna, ale vychádza v ústrety druhému; byť blížnym nezávisí od fyzickej alebo spoločenskej blízkosti, ale od rozhodnutia milovať. Preto sa kresťan stáva blížnym tomu, kto trpí, keď nasleduje Krista – pravého *božského Samaritána*, ktorý sa priblížil k zranenému ľudstvu. Nejde o obyčajné prejavy filantropie, ale o znamenia, v ktorých možno cítiť, že osobná spoluúčasť na utrpení druhého znamená darovanie seba samého; znamená to ísť ďalej, než len naplniť jeho potreby, a prísť až k darovaniu seba samých. ⁴ Táto láska sa nevyhnutne živí stretnutím s Kristom, ktorý sa pre nás celý daroval z lásky. Svätý František to vyjadril veľmi

¹ FRANTIŠEK, encyklika *Fratelli tutti* (3. október 2020), 63.

² Porov. *tamtiež*, 80 – 82.

³ Porov. SV. AUGUSTÍN, *Discorsi*, 171, 2; 179 A, 7.

⁴ Porov. BENEDIKT XVI., encyklika *Deus charitas est* (25. december 2005), 34; sv. JÁN PAVOL II., apoštolský list *Salvifici doloris* (11. február 1984), 28.

jasne, keď o svojom stretnutí s malomocnými povedal: „Sám Pán ma priviedol medzi nich,“⁵ pretože skrze nich objavil sladkú radosť lásky.

Dar stretnutia sa rodí zo vzťahu s Ježišom Kristom, ktorého rozpoznávame ako dobrého Samaritána, ktorý nám priniesol večné zdravie a ktorého spriťomňujeme vtedy, keď sa skláňame ku zranenému bratovi. Svätý Ambróz hovorieval: „Keďže nám nik nie je bližší ako ten, kto uzdravil naše rany, milujme ho ako Pána a milujme ho aj ako blížneho: nič totiž nie je také blízke, ako je hlava údom. Milujme aj toho, kto napodobňuje Krista: milujme toho, kto trpí pre chudobu druhých, kvôli jednote tela.“⁶ Byť jedným v tom Jednom, znamená byť v blízkosti, v prítomnosti, v prijatej a vzájomnej láske – a zakúsiť, podobne ako svätý František, sladkosť stretnutia s ním.

2. Spoločné poslanie v starostlivosti o chorých

Svätý Lukáš ďalej píše, že keď Samaritán pocestného uvidel, „bolo mu ho ľúto“. Mat' súcít znamená prežívať hlboký vnútorný impulz, ktorý vedie k činu. Je to cit, ktorý vychádza zvnútra a vedie k pomoci druhému v utrpení. V tomto podobenstve je súcít charakteristickým znakom aktívnej lásky. Nie je teoretický, ani sentimentálny, ale prejavuje sa konkrétnymi skutkami: *Samaritán podíde bližšie, ošetrí rany, berie na seba bremeno a stará sa*. Avšak všimnime si, že to nerobí len sám, bez druhých: „Samaritán vyhľadal hostinského, ktorý sa o toho človeka mohol postarať. Takisto sme povolaní aj my pozývať iných a stretávať sa v tom ‚my‘, ktoré je silnejšie než súčet malých jednotlivcov“.⁷ Sám som vo svojej misijnej a biskupskej skúsenosti v Peru videl, ako mnohí ľudia spoločne prejavovali milosrdenstvo a súcít, rovnako ako Samaritán a hostinský, príbuzní, susedia, zdravotnícki pracovníci, tí, čo sa venujú pastorácii v zdravotníctve a mnohí ďalší, ktorí sa zastavia, priblížia, liečia, spolu znášajú, sprevádzajú a dávajú to, čo majú. Oni dávajú súcitu rozmer sociálnej reality. Táto skúsenosť, ktorá sa uskutočňuje v spleti vzťahov, presahuje čisto individuálne úsilie. Preto som vo svojej apoštolskej exhortácii *Dilexi te* nielen poukázal na starostlivosť o chorých ako na „dôležitú súčasť“ poslania Cirkvi, ale označil som ju za autentickú „cirkevnú činnosť“ (49). V tejto súvislosti som citoval svätého Cypriána, aby som ukázal, že práve v tejto oblasti možno overiť „zdravie“ našej spoločnosti: „Táto epidémia, tento mor, ktorý sa zdá desivý a smrteľný, skúša spravodlivosť každého a preveruje city ľudského rodu: či zdraví slúžia chorým, či príbuzní milujú svojich blízkych s úctou, či páni majú súcít so sluhami, ktorí ochoreli, či lekári neopúšťajú chorých, ktorí žiadajú o pomoc“.⁸

Byť jedným v tom Jednom znamená cítiť sa skutočne ako údy jedného tela, v ktorom podľa svojho povolania ďalej nesieme Pánov súcít s utrpením každého človeka.⁹ Navyše, bolesť, ktorá sa nás dotýka, nie je cudzia bolesť – je to bolesť údov nášho vlastného tela, o ktoré sa máme starať pre dobro všetkých, ako nás žiada naša Hlava. V tomto zmysle je táto bolesť totožná s Kristovou bolesťou a keď je v kresťanskom zmysle obetovaná, urýchljuje naplnenie Spasiteľovej modlitby za jednotu všetkých.¹⁰

3. Poháňaní vždy láskou k Bohu, aby sme sa stretli so sebou samými a s bratom

V dvojitoťom prikázaní: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého!“ (Lk 10, 27), môžeme rozpoznať dôležitosť lásky k Bohu a jej priamy dosah na spôsob, akým človek

⁵ Sv. FRANTIŠEK Z ASSISI, *Testamento*, 2: *Fonti Francescane*, 110

⁶ Sv. AMBRÓZ, *Trattato sul Vangelo di San Luca*, VII, 84.

⁷ FRANTIŠEK, encyklika *Fratelli tutti* (3. október 2020), 78.

⁸ Sv. CYPRIÁN, *De mortalitate*, 16.

⁹ Porov. sv. JÁN PAVOL II., apoštolský list *Salvifici doloris* (11. február 1984), 24.

¹⁰ Porov. *tamtiež*, 31.

miluje a nadväzuje vzťahy vo všetkých rozmeroch svojho života. „Láska k blížnemu predstavuje hmatateľnú skúšku pravosti lásky k Bohu“, ako potvrdzuje apoštol Ján: „Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá. [...] Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom.“¹¹ Hoci sú objekty tejto lásky odlišné – Boh, blížny, ja sám – a v tomto zmysle ich môžeme chápať ako rozdielne formy lásky, zostávajú vždy neoddeliteľné.¹² Prvenstvo Božej lásky znamená, že konanie človeka sa uskutočňuje bez hľadania vlastného záujmu či odmeny, ako prejav lásky, ktorá presahuje len náboženské zvyklosti a prejavuje sa ako pravá nábožnosť: slúžiť blížnemu znamená milovať Boha v skutkoch.¹³

Tento rozmer nám zároveň umožňuje pochopiť, čo znamená milovať seba samých. Znamená to oslobodiť sa od pokušenia zakladať vlastnú sebaúctu alebo pocit dôstojnosti na stereotypoch súvisiacich s úspechom, kariérou, postavením či pôvodom¹⁴ a znovuobjaviť svoje miesto pred Bohom a bratom. Benedikt XVI. hovoril, že „ľudské stvorenie má duchovnú prirodzenosť a realizuje sa v medziosobných vzťahoch. Čím autentickjšie ich prežíva, tým viac dozrieva aj jeho osobná identita. Hodnota človeka rastie, keď nadväzuje vzťahy s druhými a s Bohom, a nie keď sa izoluje“.¹⁵

Drahí bratia a sestry, „pravým liekom na rany ľudstva je životný štýl založený na bratskej láske, ktorá má svoj koreň v Božej láske“.¹⁶ Veľmi si prajem, aby v našom kresťanskom štýle života nikdy nechýbal tento bratský, „samaritánsky“ rozmer – inkluzívny, odvážny, angažovaný a solidárny – ktorý má svoj najhlbší koreň v našom spojení s Bohom a vo viere v Ježiša Krista. Keď budeme zapálení Božou láskou, budeme schopní skutočne sa darovať pre dobro všetkých trpiacich, osobitne našich chorých, starých a trpiacich bratov.

Modlime sa k Preblahoslavenej Panne Márii, Uzdraveniu chorých; prosme o jej pomoc pre všetkých, ktorí trpia a ktorí potrebujú náš súcit, vypočutie a útechu. S dôverou sa obráťme na jej príhovor touto starobyľou modlitbou, ktorú sa kedysi modlievali rodiny za tých, ktorí žili v chorobe a bolesti:

Sladká Matka, nevzdáľuj sa odo mňa,
neodvracaj svoj pohľad.
Všade pod' so mnou
a nikdy ma nenechaj samého.
Ty, ktorá ma neustále chrániš
ako moja ozajstná matka,
vypros mi požehnanie od Otca,
Syna i Ducha Svätého.

Z celého srdca udeľujem svoje apoštolské požehnanie všetkým chorým, ich rodinám a tým, ktorí sa o nich starajú, zdravotníckym pracovníkom, všetkým, ktorí sa venujú pastoračii v zdravotníctve, a zvlášť tým, ktorí sa podieľajú na tomto svetovom dni chorých.

Vo Vatikáne 13. januára 2026

Lev PP. XIV.

¹¹ LEV XIV., apoštolská exhortácia *Dilexi te* (4. október 2025), 26.

¹² Porov. *Tamtiež*.

¹³ Porov. FRANTIŠEK, encyklika *Fratelli tutti* (3. október 2020), 79.

¹⁴ Porov. *tamtiež*, 101.

¹⁵ BENEDIKT XVI., encyklika *Caritas in veritate* (29. jún 2009), 53.

¹⁶ FRANTIŠEK, *Posolstvo účastníkom 33. Medzinárodného festivalu mladých (MLADIFEST)*, Medžugorje, 1. – 6. augusta 2022 (16. júl 2022).